2008 жыл , 13-чю МАРТ, ОРТА КЮН. № 50 (17901)

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН БЕРИ ЧЫГЪАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ 3 СОМДУ

КЁРМЮЧ

КъМР кесини курортун «Интурмаркет - 2008»-де кёргюзтюрюкдю

Къабарты-Малкъар Республиканы Курортла эм туризм жаны бла министерствосу 15-чи мартда Москвада «Крокус-Экспо» деген халкъла аралы кёрмюч арада ачыллыкъ «Интурмаркет - 2008» деген халкъла аралы ючюнчю энчи кёрмючге къатышырыкъды.

Республика анда федеральный магъанасы болгъан «Нальчик» курортну санаторно-курорт учрежденияларын - «Эльбрустурист» ачыкъ акционер обществону эм «Синдика» Интур-отельни - кёргюзтюрюкдю. Ары барлыкъ делегациягъа министр Руслан Фиров башчылыкъ этерикди.

Кёрмючню чеклеринде курорт-рекреация комплексни презентациясын бардырыргъа белгиленеди. Анда РФ-ны халкъ тепсеуню юлгюлю ансамбли эм КъМР-ни «Зори Кавказа» деген коллективи кеслерини усталыкъларын кёргюзтюрюкдюле.

Форумну чеклеринде Россейде эм тыш къыраллада турист бёлюмлени айнытыуну юсюнден пресс-конференцияла, семинарла бардырыллыкъдыла, аныча РФ-ны туризм жаны бла Федеральный агентствосуну эм Битеудуния турист организацияны (ЮНВТО) тёрели бирикдирилген семинарлары боллукъду. Ол туризмни айнытыуну бек магъаналы вопросларына жоралалыллыкъды. Анда докладла бла Германиядан, Венгриядан, Словениядан, Австриядан, Болгариядан келген, уллу сынаулары болгъан халкъла аралы экспертле докладла бла сёлеширикдиле.

КъМР-ни Курортла эм туризм жаны бла министерствосу пресс-службасы.

ЖЕР-ЖЕРЛИ ВЛАСТЬ

Базынмагъан базук сындырмаз

Ташлы-Тала узакъ тау эллерибизден бириди. Къалай жашайды ол бюгюн, къаллай ахшы тюрлениуле, жарсыула, муратла бардыла анда? Аны юсюнденди мени ушагъым элни башчысы Таукенланы Илияс бла.

- Мында элни башчысы болуп жети жыл чакълы бир ишлейсиз. Былтыр сиз мурат этген затладан къайсысы тамамланнганды, не зат этерге жетишалгъансыз?

- Бизни бюджетибизни 98 проценти дотацияда турады. Ахча бла жалчытыу къалай болгъанын, башхача айтханда уа, аны осаллыгъын ким да биледи. Озгъан жылны аллында элибизге Президент Арсен Каноков келип кетген эди. Протокол жарашдырылгъанды. Этиллик ишледен 11 пункт бар эди. Аладан 10-су къолгъа алыннганды.

Кесигиз кёресиз, былайда иесиз тургъан, юй жумушланы жалчытыучу мекям бар эди. Аны администрацияны балансына алып, смета жарашдырып, башында сабий сад, тюбюнде уа амбулаторияны фельдшер-акушер пунктха айландыргъанбыз, анга да отоула къошуп, кенгертирге деп тийишли министерстволагъа къагъытла бергенбиз. Не айтырыкъларын ашыгъып сакълайбыз.

Экинчиси, быльтыр газ элге саулай да тартылып тюйюл эди да, энди ол хар юйге келтирилгенди. Пенсиячылагъа бла къолайсыз къартлагъа газ хакъсыз тартылгъанды. Бу ишде Пенсия фонд бла «Лескенгаз» болушхандыла.

Ючюнчюсю, элге келген жолну ишлер ючюн, жетер чакълы бир ахча бёлюннген эди. Жети километрге жангы асфальт салгъанбыз. Быйыл да жолну къалгъан 11 километрин ишлетирикбиз. Анга ахча бёлюнюпдю, жаланда кюнню жылыныпын сакълайбыз. Ол ахчаны Жол мюлкню, транспортну эм связьны министерствосу бергенди.

Тёртюнчюсю, эл къабырла толуп, энди кёп барса, юч жылгъа жетерикди. Аны себепли жангы жер керекди деп тилеген эдик. Элге жууукъда лесхозну жери бар эди да, эки гектарны берирге айтхандыла. Алайы да белгилиди. Энди аны тёгерегин бегитирге керекди. Кеси да, жолдан узакъ болмай, тап жерди.

Бешинчиси, школду. Мекямы эскиди, жаланда миллет проектни чеклеринде химия кабинетге керекли оборудование бла автобус алгъанбыз. Кёп болмай методика керекле алырча келишим этгенбиз да, аланы да узакъ созмай берлик болурла. Жангы школну проектин хазырлай турабыз.

Алтынчысы эллилени транспорт бла жалчытыуду да, ол да къыйын ишледен бири эди. Алгъын автобус ингирликде бир кере келе эди, мындан а эрттенликде бир кере кете эди. Солуу кюнледе уа-эки кере. Алай ол да азлыкъ этгенди. Энди уа кюннге эки кере келеди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Культура

Уллу поэтге аталгъан сейирлик материалла

Бу кюнледе республиканы архив службасына Белоруссиядан, Туркменистандан, Къазахстандан сейирлик документле келгендиле. Ала Къабарты-Малкъарны халкъ поэти, Ленинни, Совет Союзну, Россейни Къырал саугъаларыны лауреаты Къулийланы Къайсын туугъанлы 90-жыллыгъы бла байламлыдыла.

Энди архив фондда поэтни жашауну, чыгъармачылыгъыны юсюнден СНГ-ни къыралларындан келген сейирлик материалла бардыла. Аланы араларында Къайсынны, ол къыралланы тиллерине кёчюрюлюп, журналлада, газетледе чыкъгъан назмулары, аны юсюнден статьяла, алыкъа бир жерде да басмаланмагъан, къалам къарындашларына жиберген письмолары, ол къыраллада болгъан тюбешиуледен видеокассетала, сурат документле бардыла.

Андан сора да, Къулий улуну бу къыралланы айтхылыкъ поэтлерине бла жазыучуларына автографлары бла берген китаплары да бардыла. Къайсынны жашау, чыгъармачылыкъ жолу бла теренирек шагъырей болургъа сюйген адам, айхай да, бу архив материалланы хайырланыргъа онг табарыкъды.

Бизни архив службабыз а алгъыннгы СССР-ни республикалары бла ол жаны бла излеу ишни тохтамай бардырлыкъды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

СУРАТДА: архив службагъа келген документле.

Суратны автор алгъанды.

Юйюрню жылы

Къубадий бла Фазика.

Жарыкъ жаннган онтёрт жулдуз

Артыкъ уллу тюйюл эсе да, алайтын суу баргъан бийик жагъада тынгылы ишленнген бёкем юй сюеледи. Тюбюнде суху келген Черек суу, заман, учуп баргъан къанатлыча, терк кетгенин сауланы эслерине сала, кече-кюн да шорхулдап барады.

Бу юйню жети баласыны да, кюн жарыгъыча, къонгуроу ауазлы, къайгъысыз, аламат сабий жыллары, бир кюнча, терк оздула. Барысы да, къанат къатдырып, уядан учдула. Жайылдыла дунияны кёрюрге. Алай жашау а юзюлмегенди.

... Юйге кире барып, босагъадан атлагъанлай, кенг, эркин, жарыкъ, тизгинли, таза коридорда сагъат, ашыкъмай, такъыйкъаланы санайды, мюйюшде уа быстыр жуууучу машинка, аз да дауур этмей, тынч ишлейди, жаш келин а газ плитаны къатында тюш азыкъ хазырлайды. Аны тири къармашханына кёре, ол этер ишин уста биледи. Арлакъда, къоншу отоуда, бешикде къагъанакъ татлы жукълайды, ынна уа - къарт адамлагъа айтылыучу бу сёзню, ышара тургъан, ушагъыулу, жаш тиширыугъа айтыргъа тилим да иги айланмайды - бешикни акъырын тебиретеди.

- Киригиз, уялмагъыз, - деп жарыкъ тюбейди ол бизге, уллу, кенг отоуну кёргюзте. «Эштада, бек сыйлы къонакъларын бери кийире болурла?» – деп келеди мени кёлюме. «Нечик сейирлик къонакъла келгендиле, кеси юйюгюздеча, эркин олтуругъуз», - деп, юйню таматасы Ёлмезланы Шыйыхны жашы Къубадий да ызыбыздан киреди. Къонакъбайланы алай жарыкъ болгъанлары бизни бир кесек абызыратханча окъуна кёрюндю.

- Бешикдеги уа кимди? – деп, башым бла къагъанакъ болгъан жанын кёргюзтдюм.

- Ол а бу юйню бек уллу иеси – бек гитче туудугъубуз Астемирди, - деп, Къубадий ёхтемлик бла жууап берди мени сорууума. – Аны тамата къарындашы да барды – Алан. Анга тёрт жыл болады. Аны да кесини борчу барды: хар эрттен сайын садикге барады. Бир кюнню да къоймай жюрюйдю, бармайма деп, къылыкъ этип кёрмегенбиз, - деп къошады жаш аппа.

Бу юйюрде хар бирини да кеслерини этер ишлери, борчлары бардыла, аланы тынгылы тамамлагъандыла эмда тамамлайдыла. Хар жаны бла да сабийлеге аталары бла аналары юлгюдюле. Бюгюнлюкде да ала кеслерини жерлеринде ишлейдиле. Къубадий Шыйыхович «Терк болушлукъ берген» машинаны жюрютеди, Фазика Муратовна уа Къашхатауну орта школунда башланнган классладa сабийлени окъутуп келгенли къыркъ жыл болады.

Ахыры 2-чи бетдеди.

КЪЫРАЛ ЖУМУШЛА

Стратегиялы планны жарашдырлыкъдыла

Къыралны законодательный эм толтуруучу властьларыны оноучулары РФ-ни шёндюгю Президенти Владимир Путинни, айырылгъан Президенти Дмитрий Медведевни башчылыкълары бла 2020 жылгъа дери къыралны экономика эм социальный жаны бла айныууну перспектива планын жарашдырыуну башлагъандыла. Аны бла байламлы Россейни таматалары Къырал Думаны оноучулары бла тюбешгендиле. Дума жаз башы сессияда кёп тюрлю законопроектлени сюзерге керекди, ол санда адамланы жашау журтла бла жалчытыуну, пенсияланы, налогланы, улутхачылыкъны, къуллукъчуланы кеслерине тап келирча хайырланыуланы эм кёп башха вопросланы юслеринден законопроектлеге къараргъа керек болуп турады.

Къыралны шёндюгю башчысы, кёп болмай айырылгъан Президент, Думаны спикери, парламент фракцияланы башчылары Кремльни Екатерининский тоханасында ол вопросланы сюзгендиле. Президент эм Парламент айырыуладан сора быллай кенг халда тюбешиу биринчи кере бардырылгъанды. 2020 жылгъа дери айтылгъан ишлени тамам этер ючюн, законодательный база керекди. Къырал башчы ол ишни творчестволу халда башларгъа чакъыргъанды депутатланы.

- Ана капиталны, пенсия накоплениялaны хайырланыргъа нек жарамайды, ана капиталны сомуна эки сом къошуп, пенсия накоплениялaны сомуна сом къошуп. Ол капиталла бош жыйылып тургъандан эсе, ишлеселе иги тюйюлмюдю? – дегенди къырал башчы.

Уллу проблемаладан бири – жашау журтла бла адамланы жалчытыууду. Президент жашау журтланы ишлеу терк айнып баргъанын энчи халда белгилегенди.

- Жашау журтла ишлеу жылдан-жылгъа уллу атламла бла бардырылады - 10,15,20, бир-бир жыллада уа 25 процентге дери кёп журт ишленеди. Бу шартла халкъны жашау журтла бла жалчыталлыгъыбызны кёргюзтедиле, кертиди, юч-тёрт жылны ичинде угъай, жууукъ он-онбеш жылны ичинде, - дегенди Владимир Путин. – Жаланда законодательный база керекди ол халда айныргъа.

- Жашау журтла бла адамланы жалчытыуну юсюнден законопроектни экинчи окъулуууунда, иги кесек тюрлениуле кийирип, къабыл этгенбиз, - дегенди Думаны спикери Борис Грызлов, къырал башчыны айтханына жууап халда.

Президентге кёп болмай айырылгъан Дмитрий Медведев ахыр кезиуде гитче эм орталыкъ бизнесни айнытыугъа артыкъда уллу эс бургъанды. Аны айтханына кёре, бу сфераны аягъы юсюне салыргъа керекди. Чиновникле уа аны къагъытла бла бууп барадыла.

- Бизни законла чыгъарыучуларыбыз 90-чы жылладан эсе иги ишлейдиле. Шёндю баш борчугъуз а - къыралны 2020 жылгъа дери айныууну планыны ёзегин жарашдырыуду, - дегенди жангы Президент.

КОНФЕРЕНЦИЯ

КъМР-ни Судьяларыны советини председателине Заникойланы Лейля айырылгъанды

Къабарты-Малкъарны судьяларыны кёп болмай бардырылгъан отчёт-айырыу конференцияларында судьяланы жетинчи битеуроссей съездлерине делегатла, республиканы Судьяларыны советини жангы къауууму эмда Россейни судьяларыны советине кандидат да сайланнгандыла.

Судьяланы советини жангы къауууму ачыкъ къол кётюрюу бла айырылгъанды. Анга битеу да 20 адам киргенди. Ала Советни жангы председателине КъМР-ни Баш сюдюню председателини заместители Заникойланы Лейляны тийишли кёргендиле. Аны заместительлерине уа КъМР-ни Арбитраж сюдюню председатели Любовь Шапкинаны, Терк районну сюдюню председатели Леонид Баговну эмда Нальчикни гарнизон аскер сюдюню председатели Александр Москаленкону айыргъандыла.

Конференциягъа къатышханла РФ-ни Судьяларыны советини членине кандидатха КъМР-ни Баш сюдюню председатели Юрий Маировну бирча ыразылыкъда сайлагъандыла.

Судьяланы жетинчи битеуроссей съездлерине уа Къабарты-Малкъардан Юрий Маиров, КъМР-ни Конституция сюдюню председатели Геляхланы Абдуллах, Любовь Шапкина, Александр Москаленко, Нальчикни шахар сюдюню председатели Владимир Выборнов, Бахсан районну 2-чи номерли сюд участкасыны жарашдырыучу судьясы Вячеслав Хапачев барлыкъдыла.

ЮСЮПЛАНЫ Г.

Жолугъуз болсун!

Тамбла Россейни футболдан премьер-лигасыны быйылгъы чемпионаты башланады

Онтёртюнчю февральда Россейни премьер-лигасыны чемпионаты башланады. Быйыл къыралны бек кючлю 16 футбол командаларыны санына биринчи дивизионда ойнагъан Грозный шахарны «Терек» эм Ярославльни «Шинник» командалары да къошулгъандыла.

Жангы сезонну биринчи оюнунда «Терек» кеси жеринде «Крылья Советов» бла тюбеширикди. «Спартак-Нальчик» 15-чи мартда 19 сагъатда «Спартак» стадионда «Сатурн» бла ойнарыкъды.

Суратда: «Спартак-Нальчик» футбол клуб.

Суратны ТОЛГЪУРЛАНЫ Камал алгъанды.

Тюбешиу

«Турнир таблицаны башына кётюрюлюрге умутлубуз»

Геуюрге кюн «Спартак-Нальчик» футбол команда Профсоюзланы дворецинде футболну сюйгенле бла тюбешгенди. Жангы сезонну аллында спартакчыла эм аланы тренерлери адамланы соруууларына жууапла бергендиле.

Тюбешиуге уа бек кёп адам келген эди. Ол а спортну бу тюрлюсюне республикада сейир ёсе баргъаныны юсюнден айтады. Соруууланы юслеринден айтханда, ала тюрлю-тюрлюле эдиле. Аланы бир-бирлерин команданы келечилери сакълагъан окъуна этмегенлери эслене эди.

Аслам эс футболну сюйгенле командагъа жангы келгенлеге бёлгендиле, бютюнда тыш къыраллылагъа. Ала Филиппе бла Рикардуду. Алай бу Рикарду, нальчикчиле бла былтыр ойнагъан Хезус Рикарду угъай, башхасыды. Анга берилген сорууладан бири, сен Хезусдан аслам гол уруургъа деймисе эди. Жаш футболчу тукъумуну келечисин кёрюмдюсюн игилендирирге деп тургъанын билдиргенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Патриотланы ёсдюредиле

2 бет

Кязимни хорламы

2 бет

Келир ыйыкъгъа TV-ны, радиону ПРОГРАММАЛАРЫ

3-4 бетле

Базынмагъан базук сындырмаз

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Жетинчиси, телефон сетьни сотовыйге кёчюрюрге умут этип тура эдик да, кёп болмай «Мегафон» антенна салгъанбыз. Ол, эски болуп, бирде ишлей, бирде уа ишлемей эди. Аны бла къыйнала эдиле да, энди аны да тюзетгенбиз.

- Жыл санлары келген адамлагъа не бла болушаласыз, бир тюрлю жаны бла эс тапдыраламысыз?

- Район администрациядан болушлукъ болса, аны эрлери урушда ёлгенлеге, ветеранлагъа бере туруучубуз. Жарсыугъа, энди ала да аз къалгъандыла. Эки ветераныбыз барды - Цаколаны Мустафа бла Токъуйланы Осман.

Алгъын, колхозну хайт деген заманында, мал аш бла, мал бла да болушуп тургъанбыз. Энди аллай онгубуз да жокъду. Колхоз да чачылгъанды.

- Элде не бла кюрешедиле жаш адамла?

- Кесигиз билгенден, район жангы къуралгъанды. Бизни элден анда ишлери бла Цаколаны Мусса кюрешеди. Ол асламысында иш бла жалчытыуну онгларын излейди. Жаш адамла спорт бла кюреширлери ючюн да къайгъырады. Бу жаны бла элде этиллик ишле кёпдюле, кесибизден къалып тургъан жартылыкъла да. Бош турмай, ишлерге сюйгенлеге да табылады жумуш. Жашла кёбюсюнде агъач иш бла кюрешедиле. Мал тутханла, малгъа къарагъанла да аз тюйюлдюле.

- Колхоз чачылгъанлыкъгъа, элни 250 гектар жери бар эсе, ол къалай хайырланылады?

- 250 гектар сюргю жерибизни кеси элли жашларыбызгъа арендагъа бергенбиз. Ала анда нартюх ёсдюредиле.

- Андан тюшген ахчаны къалай хайырланасыз?

- Ол жерден хар жылдан 100 минг сом алабыз, аны банкга ётдюребиз да, ол бюджетге тюшеди. Культура юйге, библиотекагъа, бир-бир ишчилерибизни, ветеранларыбызны хакъларына, газларына, сууларына, ууакъ кереклерине да къараргъа кюрешебиз. Амбулатория бла школ аллай ауараларын бизге жетдирмейдиле, алагъа ахча къыралны жанындан бёлюнеди.

- Суу болмагъаны да эллилени бек жарсытханыны юсюнден хапарла тохтамайдыла.

- Элни бир кесеги суусузду ансы, экинчи кесегинде барды. Жер жылыннганлай, суу келген быргъылагъа къаратырыкъбыз. Суу бла проблемабыз болмаучуду. Аны атылгъан быргъыларын алышындырлыкъбыз.

- Уручула тынгысыз этгенлерине да жарсыйдыла эллиле. Ала айтханнга кёре, малынгы кютерге къыстасанг, ол юйюнге сау къайтыр деп ышаныу жокъду. Жыл сайын отуздан эллиге дери мал урланады.

- Элни тёгереги агъачды. Бир ненча кере сюрюучюле салабыз деп да излегенбиз, киши да ол ауараны башына алыргъа унамагъанды. Къойланы кезиу бла кютебиз. Тууар малланы уа къыстагъанынглай, ала агъачха барадыла. Ала кеси алларына айланадыла. Бир жыл сюрюучюле салгъан эдик да, таудан кетип, эки-юч мал ёлген эдиле, сюрюучюлеге аланы тёлетирге тюшгенди да, битеу ишлеген хакъларын тёлеуге берип, ишлерге унамай тохтагъан эдиле.

- Быйыл Юйюрню жылыды. Аны бла байламлы бир зат этерге деймисиз?

- Кёп болмай районнга хар элден бирер юйюрню жыйгъан эдиле, ары биз да Болатланы Масхутну юйюрюн кёргюзтген эдик. Быйыл этиллик ишлени программасы жарашдырыла турады. Анга кёре ишлербиз деп турабыз. Кёп сабийли юйюрлени юсюнден айтсагъ а, жашаулары осалды, бек къарыусуздула деп айтырчала жокъдула, алай болушлукъ керекли юч юйюрню къагъытларын жарашдырып, аналыкъны майдалы бла бирге хар сабийине онушар минг сом да алырла деп ышанабыз. Юйюрле бла байламлы районда бардырылгъан тюрлю-тюрлю байрамлагъа къатышабыз.

- Районугъузда жангыз талу элге бир тюрлю энчи эс буруламыды?

- Бизге аман тюйюлдюле. Башха эллеге келген болушлукъ бизге да жетеди. Жарсыула алыкъа бардыла. Ала бир жолгъа тамам болуп, тауусулуп къалмайдыла. Жол, суу ызны да эки километрин алышындырыргъа керекбиз, экинчиден а, амбулаторияны да кенгертирге мурат этебиз. Ол ишге 136 минг сом ахча бёлюнюпдю да, аны алалсакъ, амбулаторияны жумушун тынгылы этерге деп турабыз. Кишиге къолубузну узатмай, заманнга кесибизни жарашдырып, тири къармашыргъа кюрешмесек, келтирип, бизге киши да къапдырлыкъ тюйюлдю. «Базынмагъан базук сындырмаз» деп бошдан айтмайдыла халкъда.

ТЕМУККУЛАНЫ Асият.

«Турнир таблицаны башына кётюрюлюрге умутлубуз»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Юрий Красножан соруулагъа жууап этген кезиу.

Бюгюнлюкде команданы эки фан-клубу барды. Алай алагъа жыйылып, кеслерини жумушларын бардырыргъа уа жер бёлюнмегенди. Аны бла байламлы соруугъа команданы коммерция директору Анзор Белимготов жууап бере, алагъа бир энчи отоу табаргъа дегенди. Футболну сюйгенле, командаларыны биргесине барып, оюнлада аны кёлюн кётюрюп турургъа сюйгенлерин да айтхандыла. Ол жумушха тыйгъыч траспортну табылмагъаны этеди. Анга да спартакчыланы дирекциясы эс бурургъа айтханды.

Жыйылыуда адамла стадионнга кирген жерде салыннган турникетлени хайырлары боллукъмуду деп соргъандыла. Анзор Белимготов айтханнга кёре, ала метролададача аллайладыла. Хар билетни бла абонентни юслеринде уа кодлары бардыла.

Команданы баш тренери Юрий Красножаннга берилген соруулан юслеринден айтханда уа, ала аны команда бла къаллай бир ишлериги эм Испанияда «La Mango» турнирге къатышханларында, Украинаны «Шахтёр» командасына не себепден хорлатханлары бла байламлы эдиле.

Биринчи соруугъа жууап бере, Юрий Анатольевич командагъа керек болгъан къадарда бир башха жерге кетерге демегенин билдиргенди. Украинлыла бла тюбешиуню юсюнден айтханда уа, «Шахтёр», керти да, кючлю ойнагъанын чертгенди эм турнир бардырылгъан айрыкамны тёгерегинден жел ургъанлай тура эди. Аллай табийгъат болумгъа юйренмегенлеге, ол санда спартакчылагъа да, ойнагъан бек къыйын эди.

Ары келгенлени бек жарсытхан соруулададан бири командада кеси жерлешлерибиз нек аз ойнагъанлары бла байламлы эди. Анга жууап бере, Анзор Белимготов башха командалада ойнагъан бир-бир жерлешлерибиз бек багъа тургъанларын айтханды. Сёз ючюн, Р. Нахушевни алыр ючюн, команданы сезонлукъ бюджетини жарымын берирге тюшерикди. Аллай онг а, жарсыугъа, жокъду.

Командагъа къайтхан Гогита Гогуагъа ары келгенле бек жарыкъ тюбеген эдиле эм былтыр кетгени ючюн жюрек къыйынларын да айтхандыла. Ол а бу сезонда битеу кючюн салып ойнаргъа сёз бергенди.

Жыйылыуда команданы тюбешиулерини заманына да аслам эс бёлюннгенди. Тюбешиуге келгенле оюнла кеч башланнганларын жаратмагъанларын эм ол болумну тюрлендирир онг болгъанын бла къалгъанын билирге сюйгенлерин айтхандыла. Анзор Белимготов, ол соруугъа жууап бере, былай дегенди:

- Муну аллында болгъан тюбешиуюбюзде да айтхан эдик, ол заманны бизге «НТВ+» тохташдырады деп. Алай биз аны, къолубуздан келген къадарда, тюрлендирир амалланы излейбиз. Шабат кюн боллукъ оюн, сёз ючюн, алгъа 20 сагъат 30 минутха белгиленип эди. Биз аны, амалла излеп, 19 сагъатха кёчюртгенбиз. Болсада хар жолдан аллай онг боллукъду дерге къыйынды.

Андан сора футбол клубну Интернет-сайтында информация заманында болмагъаныны юсюнден да айтылгъанды. Команданы дирекциясы ол кемчиликни эсге алыргъа сёз бергенди.

Жыйылыуну ахырында сезонну къалай ётдюрюрге дейсиз деген соруугъа жууап бере, Юрий Красножан, кёрюмдюлени былтырдан эсе иги этип, турнир таблицаны 5-чи-6-чы жерлерине кётюрюлюрге умут этгенлерин айтханды. Ол итиниулюкню жаратханларын тюбешиуге келгенле къызыу къарсла бла эм «Спартак-Нальчик» - чемпион!» деген кёллендириу сёзле бла билдиргендиле.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Суратны ТОЛГЪУРЛАНЫ Камал алгъанды.

Нальчикде кёп къатлы жашау юйле ишлене, шахарны бетин да бютюн айбат эте барадыла. Аланы конструкциялары да кёзге ариу кёрюнедиле.

Къулийланы Къайсын атлы проспектде салына тургъан юйню къурулушчула жайгъа битдирип, хайырланыргъа берир муратлары барды. Аны ючюн деп, ала къыш суукълада да ишлерин къоймагъандыла. Бу кюнлеге он къатлы жашау юйню алтынчы этажында штукатурка этиле турады, башын къанжал бла жабадыла.

Суратда: штукатурчула Арсен Тарчоков, Заур Шантуков прораб Созайланы Муслим бла ишни болумун сюзедиле.

Суратны ХОЛАЛАНЫ Марзият алгъанды.

Жарыкъ жаннган онтёрт жулдуз

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Бу огъурлу тиширыуну, Къашхатаугъа келгинчи, Айшаланы къызларыны, Къара-Суу элде уллу намысы жюрюгенди. Кеси да уллу юйюрде ёсгенди, ала уа жети бола эдиле. Фазика кесини да аллай юйюрю болурун сюйгенди. Биринчи кере эрге баргъан жеринде иш тап къуралмады. Къызы Асиятны жангызлай ёсдюрюрге тюшеди.

Жаш тиширыу Ёлмезланы Къубадий бла танышханында, насыбы тутарыгъына ийнаннган эди. Жангы шагъырейини эки сабийи болгъаны, аланы аталары кеси ёсдюргени да жарсытмагъанды. Кесини къызы, Къубадийни экиси да эгечле, къарындашла болуп жашарыкъларына базыннганды. Ёлмез улуну бла Фазиканы юйюрлери бирге къошуладыла.

Сюймеклик, бир бирге хурмет этиу жюрюген шуёх юйюрде сабийлени ючюсюне да жер табылады: Асиятха, Робертге бла Розагъа. Артда былагъа тёртюсю къошуладыла. Аланы атлары да «Р» харф бла башланадыла: Римма, Руслан, Рая, Рита. Не жумушну да бирге эте, бир бирге болуша, ёседиле ала. Туугъан кюнлеринде бир бирлерине саугъа алгъан, бирге жыйылып, къууанч этиу мында биринчи кюнледен окъуна сыйлы ишге айланнганды.

Гитчеле уллу болдула. Алай юйюрде аламат тёреле уа жокъ болуп къалмагъандыла. Жай айлада бу кенг арбаз сабий ауаздан бла оюнкюлкюден толады. Кеслери андан учхан уяларына Роберт эки къызы, Роза уа жашы, къызы бла Белоруссиядан, Римма эки сабийи бла Москвадан келедиле. Къалгъанлары уа кеси районубузда жашайдыла, сылтаулары болса, болмаса да, бийик жагъада юйлерине терк-терк жетедиле.

Ёлмезланы Къубадийни бла Фазиканы онтёрт туудукълары бардыла. Ала экиси да: «Онтёрт туудугъубуз – бизни жюреклерибизни, жашаууубузну да жарыта, жарыкъ жаннган онтёрт жулдуздула», - дейдиле. Тау адетде жюрюгенича, кеси сабийлерин а махтамайдыла, бек сюйгенлерин да билдирмейдиле.

Къубадий жаланда былай айтып къошады: «Къызыбыз Асият Къара-Сууда жашайды. Ол къолдан алай устады, болсада аллай боллукъду ансы, бир башха тюрлю угъай. Эки да тау элни - Бызынгыны бла Къара-Сууну - адамларын жангы тикген кийимлери бла къууандырады. Аны къызы – Аналаны Диана – билимине кёре дизайнерди, сурат ишлерге устады. Кесини энчи кёрмючю да къуралгъан эди. Айхай да, аны юсюнден энчи айтырчады. Экисин да бек сюеме, ала бла ёхтемленнген да этеме».

Таулу юйледе болуучусуча, аталары-аналары бла жашланы кичиси Руслан жашайды. Ол районну РОВД-сында ишлейди. Къуллугъун къалай толтургъанына уа Черек РОВД-ны таматасы къол салгъан алгъышлау къагъытда жазылгъан сёзле шагъатлыкъ этедиле: «Хурметли Къубадий Шыйыхович бла Фазика Муратовна! Сизни буюрулгъан жумушну тынгылы да, бет жарыкълы да толтура билген жашыгъыз, право низамны сакълагъан органланы къуллукъчусу Руслан ючюн сизге уллу ыспас этгенибизни билдиребиз. Ол сизни бир заманда да жерге къаратырыкъ тюйюлдю. Аллай жаш ёсдюрген ата бла ана уллу хурметге бла намыссыйгъа тийишлидиле». Керти да, атагъа бла анагъа уа ол сёзледен багъалы не барды!

Фазикагъа бла Къубадийге бет жарыкълы ишлеп келгенлери ючюн кёп сыйлы грамотала, багъалы саугъала берилгендиле. Сабийлери да аладан юлгю ала, уллу да, толу да, саулукълу да юйюрде иш кёллю, ахшы адамла болуп ёсгендиле.

МОКЪАЛАНЫ Лейла,
РФ-ни Журналистлерини союзуну члени.

КЕНГЕШ

Прохладначыла биринчиледиле

«Россейни Почтасы» Федеральный къырал унитар предприятияны КъМР-де филиалында аны шахар эм район бёлюмлерини таматалары къатышып, кенгеш болгъанды. Анда сёз почтачыла 2007 жылда къалай ишлегенлерини юсюнден баргъанды.

Отчёт доклад бла управленияны директору Девалаланы Рамазан сёлешгенди. Ол билдиргеннге кёре, озгъан жылда тюшген хайыр 173 миллион сом болгъанды. План 100,5 процентге толтурулгъанды. Буруннгу жыл бла тенглешдиргенде, ол кёрюмдю 22,2 процентге кёпдю.

Жылны итогларына кёре, почтамтланы араларында биринчи жерни Прохладный шахарны бёлюмю алгъанды. Бу жол кёрюмдюлени чыгъаргъан кезиуде аслам эс, аланы хайыр тюшюрюулеринден сора да, адамладан тарыгъыула болгъанларына бла къалгъанларына, низамлыкъгъа да бёлюннгенди.

Бу жыйылыугъа сыйлы борч бла Россейни Лермонтов комитетини сопредседатели Додуланы Аскер келген эди. Ол кюн Доду улу Деваланы Рамазанны «За службу на Северном Кавказе» деген майдал бла саугъалагъанды.

Дева улун ол саугъагъа РФ-ни МИД-и кёргюзтген эди. Додуланы Аскер, ол майдалны тагъа, Рамазан республиканы почта системасында байламлыкъланы кючлеуге уллу къыйын салгъанын чертгенди.

Тамара ЧАНИЕВА,
«Россейни Почтасы» ФГУП-ну КъМР-де филиалыны жамауат бла байламлыкъла жюрютген специалисти.

Конкурс

Кеслерин иги бла танытхандыла

Республикабызны окъуу юйлерини студентлери бла преподавательлери, тюрлю-тюрлю конкурслагъа къатышып, алада биринчи жерлеге тийишли болгъанларын бизни газет дайым да билдиргенлей турады. Бу жаны бла бек айырмалы, баям, Искусстволаны Север Кавказ къырал институтуду.

Алайды да, Москвада ётген «Современное искусство и образование» деген II халкъла аралы конкурсда да СКГИИ-ни келечилери уллу жетишимлеге жетип къайтхандыла. Биринчи курсда окъугъан Екатерина Куранова «Сольное инструментальное исполнение» деген номинацияда юч саугъаны дипломун алгъанды.

Жаш пианист эм композитор Мурат Кабардоков кесини музыкасы, аранжировкалары бла да белгилиди. Аны бла чекленмей, ол фортепианода да уста согъады. Муратны фахмусуну хар жанындан да багъа бере, конкурсда жюри «композитор-исполнитель» деген номинацияда аны уа дипломгъа тийишли кёргенди.

Институтну устазлары да кери къалмагъандыла эришиуден. Музыканы тарыхы бла теория кафедраны доценти Тамара Китанина профессор Б.Г. Ашхотовну чыгъармачылыгъыны юсюнден статьясы бла «журналистика в области искусства» деген номинацияда хорлагъанды.

Окъуу жылны ахырына дери да жаш фахмула къууандырырла деп ышанабыз.

Бизни корр.

Конференция

Патриотланы ёсдюредиле

Россейни къорууланыу спорт-техника организациясыны (РОСТО-ну) борчу, белгилисича, артыкъда бек керек болуп тургъан аскер усталыкълагъа юйретиудю, жаш тёлю бла къорууланыу иш бардырыуду, спортну аскер тюрлюлерин айнытыуду эм алай бла аскерде къуллукъ этиуню даражасын кётюрюудю, аскерни бла флотну хазырлыгъын кючлендириудю, Ата журтубузну къорууланыу онгларын ёсдюрюудю. Ма бу иш Элбрус районда къалай бардырылгъаныны юсюнден айтылгъанды РОСТО-ну (ДОСААФ-ны) район советини отчёт-айырыу конференциясында.

Аны ишине къорууланыу организацияны республикалы советини председатели Юрий Ашинов, республикалы спорт-техника клубну таматасы Малкъондуланы Валерий, жаш тёлюню аскер-патриот ниетледе юйретиу жаны бла координация советни председатели Тёппеланы Шаухал, райвоенкоматны келечилери, биринчи организацияланы председательлери, къошакъ билим берген учрежденияланы педагоглары къатышхандыла.

Жыйылыуда ахыр алты жылгъа отчёт этилгенди. РОСТО-ну район советини председателини заместители Рима Шериева билдиргеннге кёре, ол заманны ичинде бу организацияны мурдорунда халкъ мюлкге «В» эм «ВС» категориялы 1529 водитель, Россей Федерацияны Сауутланнган Кючлерине да 307 спецводитель хазырланнганды. Аскер-патриот магъаналы кёп иш тамамланнганды, ол санда къорууланыуну айлыкълары, билим бериу учрежденияладa аскер-патриот ниетледе юйретиу иш къалай къуралгъанына къараула, спортну аскер-прикладной эм башха тюрлюлеринден эришиуле, аскер тематикагъа элберле, аскерге чакъырыллыкъ жаш адамланы спартакиадалары бардырылгъандыла.

Бек ахшыланы араларында Тырнауузну 3-чю номерли, Кёнделенни 1-чи номерли битеулю билим берген орта школларыны, Тырнауузну 1-чи номерли лицейини «первичкаларыны», аланы председательлери Сотталаны Шарапийни, Анвар Шекеровну, Юрий Каншаовну да атлары айтылгъандыла. Докладда жаш тёлюню аскер-патриот ниетде юйретиу жаны бла ишни ахшы къуралгъанына шагъатлыкъ этген шартла да келтирилгендиле. Сёз ючюн, райсоветни курсантлары аскер окъуу юйлеге окъургъа киргендиле, къыралны Сауутланнган Кючлеринде къуллукъ этгенлери да дайым да махталгъанлай турадыла.

Ишге чырмау этип тургъан сылтауланы бир къауумун а биринчи организацияланы председательлери Сотталаны Шарапий, Юрий Каншаов, Къумукъланы Харун, районну сабий-жаш тёлю туризм эм краеведение арасыны «Эльбрус-поиск» отрядыны башчысы Александр Вербицкий, урушну ветераны Александр Данилович Савенко, Сабийлени бла жаш тёлюню чыгъармачылыкъларыны арасыны авиа-модель кружогуну башчысы Гуданаланы Юруслан туура этгендиле. Ала ахча къытлыкъны хатасындан кружокланы ишлерин бютюнда тынгылы бардырыргъа, сабийлени битеуроссей эришиулеге бла конкурслагъа жиберирге онг болмагъанына тарыкъгъандыла. РОСТО-ну райсовети биринчи организацияла бла байламлыгъын игилендирирге керек болгъанын чертгендиле. Ёлген аскерчилени эсгертмелерине газ ётдюрюп, анда Хорламны Кюнюне «Ёмюрлюк от» жанарча этерге кереклисини юсюнден айтхандыла.

РОСТО-ну (ДОСААФ) республикалы советини председатели Юрий Ашинов а биринчи организацияланы жаш тёлюню аскер-патриот ниетледе юйретиу жаны бла ишлерин махтагъанды, конференциягъа къатышханлагъа да ачыкъ сёлешгенлери ючюн ыспас этгенди.

Конференцияда къорууланыу организацияны район советини жангы къаууму айырылгъанды. Делегатланы ыразылыкълары бла анда методика совет биринчи кере къуралгъанды. Ол ишни планын жарашдырыу бла кюреширикди.

Дагъыда келир заманнга борчланы белгилеген бегим къабыл этилгенди.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

Бокс

Кязимни хорламы

Бу кюнледе Москвада боксдан жаш къауумланы араларында къыралыбызны ара шахарыны кубогу ючюн ачыкъ эришиуле болгъандыла. Битеу Россейден келген спортчуланы саны 240-гъа жете эди. Бизни республикадан ары сегиз адам баргъанды.

Энейланы Кязимни(70кг) финалгъа чыгъар ючюн баргъан тюйюшю бир минутну ичинде бошалгъан эди. Ол, бир ургъанлай, аны бла тюйюшюрге чыкъгъан жашны эсин аудургъанды. Финалда уа, тюйюшню биринчи кесегинде окъуна, Кязим хорларыгъын ангылап, аны бла тюйюшюрге чыкъгъан жашны тренери оюнну тохтатып къойгъан эди.

Залим Кишев (60кг) бла Алим Гаджиев (54кг) да кеслерини ауурлукъларында биринчи жерлеге тийишли болгъандыла. Ахмед Хапачев а экинчи жерни алгъанды. Ол Нартанда ёксюз сабийлени 5-чи школ - интернатында окъуйду. Аны тренери Залим Керефов интернатны директору Алисултан Алишановха, Ахмедге ахча бла болушуп, эришиулеге барыргъа онг тапдыргъаны ючюн жюрек ыразылыгъын билдиргенди.

Ючюнчю жерге уа Беслан Керефов (66кг) чыкъгъанды. Жашланы Залим Керефов бла Султан юйретедиле.

Огъарыда айтылгъан жаш спортчула бу айны ахырында, Гусь Хрустальный шахарда сборлагъа барып, ызы бла Россейни Ханты - Мансийскеде бардырыллыкъ биринчилигине къатышырыкъдыла.

ЭЛЕККУЛАНЫ Хасан.

СУРАТДА: (солдан онгнга) Энейланы Кязим, Алим Гаджиев, Беслан Керефов, Ахмед Хапачев, Залим Кишев.